

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom)

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง พินิจความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการคิดโดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่นมีการเรียนรู้และการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

๒. ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

๒.๑ ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกลั่นกรอง/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน, เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

๑. หมอพื้น

รายชื่อประชาชน

๑. นายสวาท แก้วไทย หมู่ที่ ๑

๒. นายเชย ไชยศรี หมู่ที่ ๓

๒. เกษตรทฤษฎีใหม่

รายชื่อประชาชน

๑. นายณรงค์ศักดิ์ รักบ้าน หมู่ที่ ๑๒

๒. นายจิระพงศ์ วงศ์แก้ว ๒๐๑ หมู่ที่ ๙

๒.๒ ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่เป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้าด้วยมือ, งานเย็บปักถักร้อย, การทำหัวโขน เป็นต้น

๑. งานจักสาน

รายชื่อนักปราชญ์

๑. นายสุนทร ทองสุข บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๘
๒. นางฉายา บัวบาน บ้านเลขที่ ๑๒๑/๑ หมู่ที่ ๙
๓. นายคล้อย เกื้อภักดี บ้านเลขที่ ๗๒ หมู่ที่ ๑๔
๔. นางสาวสุวรรณี รัตนคช บ้านเลขที่ ๒๒ หมู่ที่ ๑๔

๒.๓ ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลัก ในการผลิตโดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป(โต๊ะ/ตู้), การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

๑. ช่างไม้

รายชื่อปราชญ์

๑. นายหมึก ศรีจันทร์ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๖
๒. นายนิติ์ จันทร์ค้อม บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑๑

๒. ช่างตีเหล็ก

รายชื่อปราชญ์

๑. นายน้อม หนูในนา บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๘

๓. งานจักรสาน

รายนามปราชญ์

๑. นายสุนทร ทองสุข บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๘
๒. นางฉายา บัวบาน บ้านเลขที่ ๑๒๑/๑ หมู่ที่ ๙
๓. นายคล้อย เกื้อภักดี บ้านเลขที่ ๗๒ หมู่ที่ ๑๔
๔. นางสาวสุวรรณี รัตนคช บ้านเลขที่ ๒๒ หมู่ที่ ๑๔

๒.๔ ด้านการแพทย์ไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร), การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค, การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอดำยาชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแด) เป็นต้น

๑. ตำรายาสมุนไพร

รายชื่อปราชญ์

๑. นายนพ วงศ์เมฆ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑
๒. นางซ้อย วรรณประดิษฐ์ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑๑
๓. นายพั้ว จันท์ทัศน์ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑๒

๒. หมอญ

รายชื่อปราชญ์

๑. นายเลียบ ลำล่อง บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๗

๓. การนวดด้วยสมุนไพร-แผนไทย

รายชื่อปราชญ์

๑. นายนาว แร่ทอง บ้านเลขที่ ๔๖ หมู่ที่ ๑
๒. นายนพ วงศ์เมฆ บ้านเลขที่ ๑๑๐ หมู่ที่ ๑
๓. นางนวล อักษรนำ บ้านเลขที่ ๒๗ หมู่ที่ ๕
๔. นายนาว อักษรนำ บ้านเลขที่ ๗๕ หมู่ที่ ๕
๕. นายปรีชา รัตนบุรี บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ที่ ๙
๖. นายณรงค์ วันท่ามา บ้านเลขที่ ๑๙ หมู่ที่ ๑๐
๗. นายทวี นิธิสกุลกาญจน์ บ้านเลขที่ ๑๔๖ หมู่ที่ ๑๔
๘. นางทองมี เพชรมาตรศรี บ้านเลขที่ ๑๘ หมู่ที่ ๑๔
๙. นายสมทรง แร่ทอง บ้านเลขที่ ๓๔ หมู่ที่ ๑๔

๔. การบีบ นวด จับเส้น

รายชื่อปราชญ์

๑. นายประเสริฐ ทวีรัตน์ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๔
๒. นางนวล อักษรนำ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๕
๓. นายนาว อักษรนำ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๕
๔. นายชม กุยชรินทร์ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๔
๕. นายเปรม เปี้ยวล้าย บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๗
๖. นายศักดิ์ ดำเกลี้ยง หมู่ที่ ๘
๗. นายปรีชา รัตนบุรี หมู่ที่ ๙
๘. นางเคลื่อน ฤทธิ์มาก บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑๑
๙. นางสาวนวล ช่วยเกิด หมู่ที่ ๑๓

๒.๕ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่นการบวชป่า, การสืบชะตาแม่น้ำ, การทำแนวปะการังเทียม, การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

๒.๖ ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา เป็นต้น

๑. มโนราห์

รายชื่อปราชญ์

๑. นางสาวคร พฤกษ์พนม บ้านเลขที่ ๔๘ หมู่ที่ ๒ (มโนราห์, ขึ้นเปล)
๒. นางประกอบ เดชรักษา บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ที่ ๒
๓. นายสมพงษ์ ภัคดิสุวรรณ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๗
๔. นายเปรม เปี้ยวล้าย บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๗
๕. นายวิโรจน์ พฤกษ์พนม บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๒
๖. นายนัด บุญคุ้ม บ้านเลขที่ ๑๐๐ หมู่ที่ ๙
๘. นายธนาวุฒิ ช่วยเกิด บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑๓

๒. ทำขวัญ

รายชื่อปราชญ์

๑. นายจบ พฤกษ์พนม บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๒
๑. นางเนื่อง เพชรศรีเงิน บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๕
๒. นายเสรี ภัคดิสุวรรณ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๖
๓. นายประเจต ถ้วยทอง บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑๑

๒.๗ ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ,ภาษาถิ่น, หนังสือ, ตำรา, ตำรับอาหาร, งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง, เรื่องสั้น, นวนิยาย, นิทาน,บทเพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

๒.๘ ด้านอื่น ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

๑. การไหว้ศาลพระภูมิเจ้าที่

รายชื่อนักปราชญ์

๑. นายจบ พฤษพนม บ้านเลขที่ ๙๔ หมู่ที่ ๒
๒. นายชอบ พฤษพนม บ้านเลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๒
๓. นายประเสริฐ ใจหาญ บ้านเลขที่ ๑๑๐ หมู่ที่ ๒
๔. นายครัน ศรีระชา บ้านเลขที่ ๑๑๙ หมู่ที่ ๖
๕. นายเสรี ภักดีสุวรรณ บ้านเลขที่ ๗๕ หมู่ที่ ๖
๖. นายเชย กุญชรินทร์ บ้านเลขที่ ๑๐ หมู่ที่ ๖
๗. นายสุทิน รัตนบุรี บ้านเลขที่ ๑๑๕ หมู่ที่ ๗

๒. ไสยศาสตร์ (ทางใน)

รายชื่อปราชญ์

๑. นายเจริญ ศรีสะอาด บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๔
๒. นายสมปอง หอมเกตุ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๔
๓. นายตะวัน ศิริบัตร บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๔
๔. นายสายันท์ วงค์เมฆ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๙

๓. ศาสนพิธี, พิธีกรรมทางศาสนา

รายชื่อปราชญ์

๑. นายประเสริฐ ใจหาญ บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๒
๒. นายเอื้อน ทองเลี่ยมนาค บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๕
๓. นายเชย จริตงามบ้านเลขที่ หมู่ที่ ๙
๔. นายเกลื่อน รัตนบุรี บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑๐
๕. นางแพ คงหอม บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑๒

๔. ปลาไสววน

รายชื่อปราชญ์

๑. นางณอม ศรีประสม หมู่ที่ ๑
๒. นางแดง วิเชียรชม หมู่ที่ ๓